

Ing. arch. Kamil Sedlár, Rybárska 20, 080 06 Prešov
☎ 0905 631 710, 051 77 64 107
e-mail : b_level@stonline.sk

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KAPIŠOVÁ
PRIESKUMY A ROZBORY

Obstarávateľ : Obec Kapišová
Odborný obstarávateľ : Ing. arch. Ján Kimák
Spracovateľ : Ing. arch. Kamil Sedlár
Ing. arch. Zuzana Semešová

apríl 2006

Úloha bola spracovaná na základe zmluvy zo dňa 24.02.2006, podľa Zák. č. 50/76 Z.z. v znení neskorších predpisov a požiadaviek obstarávateľa v zastúpení Ing. arch. Ján Kimák, odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie ÚPD.

Autorský kolektív:

Hlavný riešiteľ	:	Ing. arch. Kamil Sedlár
Architekt urbanista	:	Ing. arch. Zuzana Semešová
Ekológia a živ. prostredie,	:	
Doprava	:	Ing. Vojtech Pejko
Technická infraštruktúra	:	Ing. Juraj Jochmann

Obsah :

1,- Grafická časť:	Širšie vzťahy	m 1 : 50 000, 10 000
	Problémový výkres	m 1 : 2000
	Priestorové usporiadanie	
	a funkčné využitie územia	m 1 : 2000
	Rozbor dopravných vzťahov	m 1 : 2000
	Rozbor technickej infraštruktúry	m 1 . 2000
	Rozbor PPF a LPF	m 1 : 5000

2,- Textová časť

- a.- Prípravné práce dodané obstarávateľom ÚPD
- b.- Prieskumy a rozbor prírodných podmienok
- c.- Prieskumy a rozbor priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
- d.- Prieskumy a rozbor demografického potenciálu
- e.- Prieskumy a rozbor sociálnej infraštruktúry
- f.- Prieskumy a rozbor kultúrnych a historických hodnôt
- g.- Prieskumy a rozbor hospodárskej základne
- h.- Prieskumy a rozbor záujmov obrany štátu
- i.- Prieskumy a rozbor rekreácie a cestovného ruchu
- j.- Prieskumy a rozbor verejného dopravného a technického vybavenia
- k.- Prieskumy a rozbor životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny
- l.- Prieskumy a rozbor vlastníckych vzťahov
- m.- Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií
- n.- Zhodnotenie priestorového priemetu odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia získaných v rámci prípravných prác
- o.- Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov
- p.- Identifikácia problémov na riešenie

3,- Krajinnoekologický plán

2,a.- Prípravné práce dodané a spracované obstarávateľom ÚPD.

Obstarávateľ v rámci prípravných prác poskytol spracovateľovi následovné podklady s ich vyhodnotením :

- mapové podklady intravilánu a extravilánu obce v digitálnej podobe prostredníctvom katastrálneho úradu vo Svidníku, bez vrstevníc a hraníc BPEJ,
- evidencia pozemkov a vlastníckych vzťahov,
- výňatok z ÚPN VÚC Prešovského kraja.

2.b.- Prieskumy a rozboru prírodných podmienok.

Katastrálne územie Kapišová patrí z hľadiska geomorfologického členenia do geomorfologickej jednotky subprovincie vonkajšie východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy a geomorfologického celku Ondavská vrchovina a jeho časti Repejovská brázda.

Z geomorfologického hľadiska je Ondavská vrchovina charakteristická striedaním pomerne vyrovnaných chrbtov, v smere severozápad – juhovýchod, ktoré sú prerušované. Terén je v nive Kapišovky rovinatý so sklonom 1 % až 3 %. Terén v oblasti riešeného územia má hladko modelovaný vrchovinový charakter rozbrázdnený priečnymi menšími údoliami. Najväčší sklon majú najvyššie položené časti, ktoré postupne prechádzajú na sklon až 12 %. V severnej časti územia sa niva Kapišovky postupne zužuje.

Horniny. Územie je budované vonkajším flyšom. Geologicky je zaradené do Smileneckého tektonického okna, ktoré je zastúpené tenkolavicovitými pieskvcami, zelenými ílovcami Podsmilnianského súvrstvia, čiernymi a hnedými tvrdými ílovcami, rohovcami a pieskvcami Smilnianského súvrstvia. Miestami sa vyskytujú vápnité ílovce a tenkolavicovité pieskovce Krosnianského súvrstvia. V nive toku Kapišovky sa nachádzajú zlepenca a brekcie s polohami pieskovcov so slabou priepustnosťou hornín.

Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti.

Hydrologickú sieť zaraďujeme do oblasti vrchovinovo – nížinnej. Skúmané územie je súčasťou povodia Ondavy prostredníctvom toku Kapišovka v pokračovaní Ladomírky, ktorými je aj priamo odvodňované. Z prítokov sa vyskytuje pravostranný a ľavostranný prítok Kapišovky s menšou výdatnosťou.

Vysoká vodnatosť tokov je v marci až v apríli, najnižšia v septembri.

Pre podzemné vody majú význam z hydrogeologického hľadiska kvartérne sedimenty v alúviu potoka Kapišovka, ktorých vodárenskú hodnotu možno charakterizovať realizovanými vrtmi o výdatnosti 1-2 L.s⁻¹ na jeden vrt.

Z pôdnych typov sa v oblasti katastra Kapišová vyskytujú prevažne kambizeme, ktoré sa nachádzajú na silikátových svahovinách v nižších polohách. V území sa ďalej vyskytujú rôzne subtypy pôd ako pseudogleje, rankre, podzoly a litozeme.

Na záhradách a predzáhradkách sa v intraviláne obce nachádzajú kultizeme s pozmenenými vlastnosťami vplyvom človeka. Produkčná schopnosť týchto pôd je rôzna.

Územie katastra leží z klimatického hľadiska v mierne teplej klimatickej oblasti. Charakterizovaná je vrchovinným mierne teplým okrskom. Z hľadiska výskytu zrážok, ide o suchú, až mierne suchú oblasť.

Klimatické charakteristiky územia sú stanovené na základe údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu: /Stropkov/

priemerná teplota v januári	- 3,5°- -6 °C
priemerná teplota v júli	17,0 °C
počet letných dní	51
teplota vzduchu pod 0°C	77
priemerný úhrn zrážok v lete	620 mm
priemerný úhrn zrážok v zime	209 mm
počet dní so snehovou pokrývkou	96
maximum snehovej pokrývky	25 cm
potenciálny výpar za rok	560 mm
priemerný počet mrazivých dní	80

Oslnenie terénu možno klasifikovať ako stredné, vzhľadom k tomu, že celý terén, je so sklonom do 14° exponovaný na rozličné strany, len v južných častiach územia možno

oslnenie terénu charakterizovať ako dobré, nakoľko je tu prevažná časť riešeného územia exponovaná na juh.

Kompaktnejšie lesné porasty sa rozprestierajú na strmších plochách v západnej a východnej časti riešeného katastra. Predstavujú mozaikovú štruktúru s pasienkami v nižšie položených častiach, v horných polohách sú prevažne súvislé plochy. Sú to prevažne hospodárske lesy, ktorých prvoradou funkciou je produkcia drevnej hmoty.

Lesy vytvárajú súvislé porasty v III. lesnom vegetačnom stupni dubovo-bukovom, s prevažným zastúpením skupín lesných typov – holé bučiny (Fagetum pauper) a typické bučiny (Fagetum typicum), s bohatým zastúpením buka, značným primiešaním borovice a ojedinelým zastúpením čerešne vtáčej, javora mliečného, hraba obyčajného a lípy malolistej. Hoci porasty sú iba z časti pôvodného rázu, sú významnou zložkou, ktorá vytvára ekologickú stabilitu územia. Vytvárajú základ pre prvky ekologickej kostry v riešenom území. V severnej časti sú porasty rozpracované, s postupným vykonávaním ich obnovy. V južnej časti sú porasty výmladkového charakteru. Vzhľadom na dobré prírodné podmienky sú uvedené lesné porasty pomerne produkčné.

Rozšírenie nelesnej drevinovej vegetácie (NVD) je kvôli extenzívnemu obhospodarovaniu krajiny značne rozšírené najmä v strednej časti obce. Tu sa vyskytuje iba prechodne v skupinách, najmä v krovitej forme a to okolo poľných ciest ako aj na území erózných rýh. Popri lesných biocenózach patria v katastri obce medzi najhodnotnejšie biocenózy brehovité porasty okolo toku Kapišovky, kde sa v hornom a dolnom konci vytvára takmer súvislý rad zelene, pozostávajúcej z porastov rôznych druhov vrb, ako vrba biela (*Salix alba*), vrba krehká (*Salix fragilis*), prípadne ich krížencami. Miestami sa vyskytuje jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). V spodnej etáži sa nachádza baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka (*Prunus spinosa*) a iné dreviny krovitého vzrastu. Dendrologicky bohatá je najmä dolná časť nivy Kapišovky. V strednej časti katastra, sa nachádzajú prevažne nízke porasty, bez hornej etáže s dominantnou trnkou (*Prunus spinosa*), hlohou jednosemennou (*Crataegus monogina*) a inými drevinami krovitého vzrastu. Zeleň okolo miestnych tokov predstavuje pomerne husto porastené úseky s prevažujúcou vrbou v hornej etáži a bohatou krovinnou zeleňou v spodnej etáži pozostávajúcou najmä z trnky, bazy čiernej a ruže šírovej s hojným výskytom chmeľu divého (*Humulus lupulus*). Uvedená nelesná vegetácia poskytuje prirodzené úkryty pre jestvujúcu poľnú zver, ako aj hniezdiská pre vtáctvo medzi rozľahlými parcelami ornej pôdy.

Trvalé trávne porasty sa nachádzajú na pôdach s nižšou úrodnosťou, kde je pôdny horizont plytký, prípadne ohrozený eróziou. Súvislejšie plochy pasienkov sa nachádzajú na nižšie položených strmších miestach pod parcelami ornej pôdy a dopravne ťažšie dostupných miest. Vzhľadom na ich extenzívne obhospodarovanie sú porastené mezofilnými drevinami s bohatým druhovým zastúpením. Miestami sa tu okrem typických rastlinných druhov vyskytujú aj močiarné druhy.

Na menších, rovinných plochách sa v nive Kapišovky nachádzajú svieže, produkčné, jedno až dvojkosné lúky na vlhkých stanovištiach. Sú to poloprírodné, travovinnobylinné porasty pravidelne obhospodarované environmentálne prijateľným spôsobom bez zmeny výraznejšieho druhového zloženia, čo vedie k udržaniu ich vysokej biodiverzity. Lúky a pasienky v katastri obce čiastočne zlepšujú ekologickú stabilitu.

Orná pôda má v katastrálnom území významné zastúpenie. Je reprezentovaná rozsiahlymi parcelami, ktoré sú z časti bez drevinnej sprievodnej zelene. Jedná sa o parcely nachádzajúce sa na plochých hrebeňoch a na plochách s menším sklonom, ktoré sú v menšej miere ohrozené eróziou.

Sprievodná zeleň tu pozostáva z bylinnej zložky. Uvedená vegetácia je na ornej pôde jednoznačne zmenená vplyvom intenzívnej poľnohospodárskej veľkovýroby. Jedná sa hlavne o aplikáciu priemyselných hnojív a herbicídov, ktoré čiastočne ochudobnili plevelnú vegetáciu, ale aj sprievodnú zeleň najmä v krovitej forme.

Sprievodná zeleň poľnohospodárskych kultúr na teplejších stanovištiach je reprezentovaná nasledovnými druhmi: iskerník roľný (*Ranunculus arvensis*), veronica poľná (*Veronica agrostis*), hrachor hľuznatý (*Lathyrus tuberosus*), ostrotonožka poľná (*Coneolita gegalis*) a rumanček pravý (*Matricaria chamomila*). S prihliadnutím k tomu, že na ornej pôde je najviac hospodárskych zásahov, čo má na tamojšiu flóru najväčší dopad, má orná pôda najnižšiu ekologickú hodnotu.

Vodné toky a plochy. Obojstranné prítoky Kapišovky majú malé prietokové množstvá vody a z ekologického hľadiska vhodne dopĺňajú súvislé plochy ornej pôdy. Vodné plochy významne prispievajú k zvýšeniu ekologickej stability riešeného územia s pomáčanými plochami a poskytujú priestor pre vodnú faunu, ktorej výskyt je však limitovaný čistotou vody.

Plochy bez vegetácie. Sú to plochy bez akéhokoľvek vegetačného krytu ako miestne komunikácie, zastavané plochy a nádvorcia ako aj priestory výrobných prevádzok P.D. Uvedené plochy vzhľadom na nevhodnosť pre rozvoj bioty majú z hľadiska ekologickej stability územia výrazne negatívny význam. Uvedené plochy sa vyskytujú v intraviláne riešenej obce, ktoré sú oplotené a tým čiastočne vytvárajú plošné bariéry. Prirodzené plochy bez vegetácie sa nevyskytujú.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy však zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách.

obec Kapišová	výmery v ha								
	orná pôda	záhrady	TTP	poľnoh. pôda	lesné pozemky	vodné plochy	zast. plochy	ost. plochy	celková výmera
	174	15	264	453	139	20	30	20	662

Z celkovej výmery 662 ha katastrálneho územia obce predstavuje 69 %, t. j. 453 ha poľnohospodárska pôda, z toho 174 ha predstavuje orná pôda, 15 ha záhrady a 264 ha trvalé trávne porasty. Nepoľnohospodárska pôda tvorí 209 ha, z toho 139 ha lesné pozemky, 20 ha vodné plochy, 30 ha zastavané plochy a nádvorcia, 20 ha tvoria ostatné plochy.

2.c.- Prieskumy a rozbor priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Obec leží v Nízkych Beskydách v údolí Kapišovky, severného prítoku Ondavy, 6 km na SV od Svidníka, v nadmorskej výške okolo 260 m.n.m. – stred obce, 250 – 435 m.n.m. v chotári. Má kataster o veľkosti 662 ha, ktorého prevažnú časť tvoria lúky a pasienky - mierne zvlnený pahorkatinový povrch, s takmer odlesneným chotárom, s plochými chrbtami a miernymi svahmi, ktorý je pokrytý svahovými hlinami.

Južná hranica katastra obce, hraničí s mestom Svidník. Začína sa pri prechode ľavostranného prítoku potoka Černinec popod cestu Kapišová – Svidník, odkiaľ obchádza južným smerom parcelu Na Polianke. Katastrálnu hranicu s obcou Nižná Jedľová tvorí pravostranný prítok Kapišovky, potom hranica prechádza až ku kóte v nadmorskej výške 350,0 m.n.m. a obchádza lesné porasty na parcele Ujková. Severnú časť katastrálnej hranice s obcou Kružľová tvorí severná hranica parcely nad kostolom, ktorá potom prechádza cez tok Svidničianka a pokračuje cez križovatku št. ciest Kružľová -Kapišová a odbočky do Nižnej Pisanej. Ďalej prechádza po hranici lesného porastu a obchádza z východnej strany parcelu Patria. Katastrálna hranica s obcou

Ladomírová je vedená po poľnej ceste až ku potoku Černinec, kde sa križuje so štátnou cestou.

V roku 1958 bolo v obci založené, v súčasnosti neexistujúce JRD. V severnej časti obce sa nachádza v súčasnosti nefunkčná chovňa pstruhovitých rýb a bývalého rybníka, ktorého časť patrí do katastra susednej obce Dobroslava.

Obec má v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod a je plynofikovaná, kanalizácia a ČOV ešte nie je zrealizovaná.

Obec má relatívne výhodnú polohu k okresnému sídlu Svidník. Je východnou obcou do jednej z malebných dolín Nízkych Beskýd. Ma mierne členitý terén, pomerne malé prírodné a umelé prekážky, ktoré umožňujú rozvoj obce vo viacerých smeroch.

Dôležité je zachovať pôvodnú zástavbu obce popri potoku Kapišovka v hmotovej skladbe pôvodnej zástavby, aj keď už v minulosti boli zrealizované prestavby objektov v hmotách, ktoré narúšajú pôvodnú zástavbu.

2,d.- Prieskumy a rozbery demografického potenciálu.

1.Obyvateľstvo

Podľa dostupných štatistických údajov môžeme sledovať demografický vývoj v obci od roku 1869, kedy obec mala 249 obyvateľov. V nasledujúcom období bol vývoj nasledovný:

Rok	Počet obyvateľov
1869	249
1880	258
1890	247
1900	253
1910	228
1921	412
1930	572
1940	645
1948	463
1961	569
1970	342
1980	347
1991	352
2001	381

Ešte v roku 1940 mala obec 645 obyvateľov, od tohto obdobia sledujeme postupný pokles počtu obyvateľstva, s výnimkou v 60 rokoch. Od začiatku 70 rokov, sledujeme mierny nárast počtu obyvateľstva.

Údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001:

Obec Kapišová	Počet trvalo bývajúcich obyv.			Veková štruktúra obyvateľstva				
	celkom	muži	ženy	0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+
	381	199	182	101	111	98	30	41

Obec, poč. obyv.	Veková skupina/ počet obyv.					
	0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24
381	6	25	35	35	26	28

	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54
	30	29	25	19	25	20
	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84
	13	13	10	12	18	6
	85+					
	6					

Celková charakteristika obyvateľov :

Ukazovateľ	Spolu
Počet obyvateľov	381
Predproduktívny vek (0 – 14)	101
Produktívny vek (15 – 59M/54Ž)	209
Poproduktívny vek (60+M/55+Ž)	71
Národnosť :	
Slovenská	320
Rusínska	16
Ukrajinská	3
Rómska	38
Česká	3
iná	1
Vzdelanie :	
základné	104
učňovské a stredné bez maturity	68
úplné stredné	82
vyššie a vysokoškolské spolu	14
ostatné	7
Náboženské vyznanie :	
rímskokatolícka cirkev	30
gréckokatolícka cirkev	331
pravoslávna cirkev	13
evanjelická cirkev	1
ostatné a nezistené	6

/Prehľad podľa podkladov štatistického úradu/

Podľa údajov zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2001 je v obci 209 ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho 98 žien, čo predstavuje podiel 54,9% z celkového počtu obyvateľov. Nezamestnaných je 58 obyvateľov, z toho 27 žien, čo predstavuje 15,2 %.

2. Bytový fond

Údaje štatistického úradu zo sčítania obyvateľov, domov a bytov uvádzajú, že počet trvalo obývaných domov je 81 a počet trvalo obývaných bytov je 102. Podstatná časť bytov je v rodinných domoch a v dvoch bytových domoch. Pre sledovanie bytového fondu uvádzame aj štatistiky zo sčítania z roku 2001.

Domy spolu	Trvalo obývané domy			Byty spolu	Trvalo obývané byty		Neobývané byty
	spolu	rodinné domy	Neobývané domy		spolu	z toho v RD	
95	81	78	14	120	102	92	18

Komplexné údaje z posledného sčítania predstavujú nasledovné hodnoty:

Počet domov	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu
Domov spolu	92	2	95
Trvalé obývaných	78	2	81
Neobývaných	14		14
Počet bytov spolu	107	12	120
m ² celk.plochy / byt	67,80	47	66,10
Chalupy vyčlenené z byt. fondu	3		3

Pri uvádzanom počte obyvateľov 381, k danému termínu bola hustota 57 obyv. / km². Do budúcnosti bude potrebné uvažovať s aktívnou údržbou a prestavbou starších domov, čo sa prejaví v počte obývaných domov a poklesne počet neobývaných domov. Podmienkou rozvoja bytového fondu je rozvinutá technická infraštruktúra v obci, ktorá umožňuje podmienky bývania porovnateľné s mestským prostredím. Tento stav predpokladá pozvoľné sťahovanie obyvateľstva z miest na vidiek.

3. Občianska vybavenosť

Obec je vybavená základnou občianskou vybavenosťou čo do kapacity, chýba však požadovaná druhovosť vybavenia. V súčasnej dobe je v obci kostol, rozostavaný dom smútku, kultúrny dom, materská škola, základná škola – v súčasnosti nefunkčná, obchod s potravinami a rozličným tovarom, pošta a pohostinstvo. Druhovosť občianskeho vybavenia bude veľmi ťažké doceliť vzhľadom na to, že občania obce dochádzajú za prácou do miest a tam prevažne aj túto vybavenosť využívajú. Podľa normatívu je potrebné občiansku vybavenosť rozšíriť o holičstvo - kaderníctvo. Dá sa očakávať, že ak nastane očakávaný nárast obyvateľstva, rozvinú sa aj iné služby.

Druh obč. vybavenosti	Normatív	Súčasný stav /381 obyv. /	Návrh 2010 /obyv. /	Výhľad 2015 /obyv./
Mater. škôlka	40 miest/1000 ob	16 miest/1 trieda		
Zákl. škola	68 miest/1000 ob	-		
Zdrav. stredisko	157 m ² už. pl	-		
Potraviny	78m ² / 1000 ob.	62 m ²		
Priemysel. tovar	43 m ²	40 m ²		
Reštaurácie pohostinstvá	43 m ²	45 m ² , 48 miest		
Holičstvo-kadern.	17 m ²	-		
Pošta	87,5 m ²	25 m ²		
Pož. ochrana	20 m ²	16 m ²		
Polícia	32 m ²	-		
Ihrisko dospelí	840 m ² pozem.	4500 m ²		
Ihrisko detí	1120m ² pozem.	800 m ²		
Kultúrne zariadenia		120 m ²		
Knižnice	20 m ²	-		
Kino	0	-		

Pri nápočte občianskeho vybavenia sme vychádzali zo (Zásady a pravidla územného plánovania VÚVA Brno, Urbion Bratislava 1983) pri patričnom zohľadnení špecifik územia.

2,e.- Prieskumy a rozbor sociálnej infraštruktúry.

Organizačná štruktúra podľa štatistického úradu z roku 2002:

Právnické osoby 5, z toho podniky 2, družstevné organizácie 1, neziskové inštitúcie 2. Fyzické osoby - podnikatelia 16, z toho živnostníci 14.

Podľa údajov z obecného úradu pôsobia v obci dve právnické osoby a to :

Agroekoslužby Bukovce zameriavajúce sa na poľnohospodársku výrobu a chov dobytka, ktoré zamestnáva 5 zamestnancov.

Drevokap so zameraním na drevovýrobu, ktorý taktiež zamestnáva 5 ľudí.

Ďalej v obci pôsobia podnikatelia – živnostníci :

Fa V. Dubinský – pohostinstvo	2 zamestnanci
V. Dubinská - potraviny	1 zamestnanec
Ing. B. Cimbová – obch. činnosť	1 zamestnanec
J. Švec - autodielná	1 zamestnanec
M. Mašša – umelecké kováčstvo	1 zamestnanec
M. Kurilec – videoštúdio	1 zamestnanec
D. Kurilcová – požičovňa svad. šiat	1 zamestnanec

Ďalšie možnosti zamestnania sú na obecnom úrade, základnej škole, ktorá je v súčasnosti v prenájme – Stredná odborná škola Svidník, materskej škole, ale tiež formou verejnoprospešných sezónnych prác.

Podľa štatistiky z roku 2001 je v obci celkom 209 ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho 58 nezamestnaných, čo predstavuje 27,8 %. Avšak podľa informácii z obecného úradu je v súčasnosti, podobne ako v roku 2004, v obci 45 nezamestnaných, z čoho môžeme konštatovať, že miera nezamestnanosti postupne klesá.

Doposiaľ známe aktivity nedávajú veľkú šancu pre výrazne zvyšovanie zamestnanosti v obci. Obyvatelia budú aj naďalej vo veľkej miere odkázaní na pracovné príležitosti viazané na okresné sídlo, alebo iné výrobné centrá. Dá sa predpokladať, že sa v budúcnosti bude popri existujúcich aktivitách aktívnejšie rozvíjať sféra služieb prostredníctvom živnostenských činností.

2,f.- Prieskumy a rozbor kultúrnych a historických hodnôt.

Obec Kapišová vznikla v polovici 16. storočia, prvá písomná zmienka o obci je z roku 1548, kedy boli sedliacke domácnosti prvý raz zdanené. Zdanenie sedliakov nepriamo dosvedčuje jestvovanie sídliska aspoň dve desaťročia skôr. Vzniklo okolo roku 1520. Patrila panstvu Kamenica.

V písomnostiach zo 16. storočia sa vyskytuje v pôvodnom názve striedavo Kapišova (Ves) a pomaďarčenom Kapisso, ktorého základom bolo meno, resp. prezývka nepochybne prvého miestneho šoltýsa. Tieto skutočnosti vedú k zisteniu, že Kapišovú vybudovali sedliaci so šoltýsom podľa zákupného práva.

Iné zdroje uvádzajú, že obec založili držitelia makovického hradného panstva, rodina Séredyovcov.

V rokoch 1548, 1567 a 1588 zdanili sedliacke domácnosti od pol, jeden a pol, resp. dvoch port, pričom v roku 1567 dve domácnosti hospodárili na polovičných a dve na štvrtinových usadlostiach. V uvedených rokoch tu boli dve, žiadna a tri želiarske domácnosti. V roku 1600 malo sídlisko 7 obývaných sedliackych domov.

Koncom 16. storočia bola Kapišová malou dedinou. Okrem poddaných tu žila rodina šoltýsa a pravoslavného farára. Sedliakov však pribúdalo a vzrastal aj počet domov. V roku 1618 patrilo šoltýstvo s mlynom trom domácnostiam a na piatich celých sedliackych usadlostiach hospodáril 14 sedliackych domácností, jednotlivo na polovičných až štvrtinových usadlostiach. Žili tu tiež 4 želiarske domácnosti, tri z nich u šoltýsov. Kapišová patrila k dedinám s rusínskym obyvateľstvom.

V roku 1711 sa obec útekmi poddaných vyľudnila. V 18. stor. tu bola v prevádzke píla. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a chovom dobytky. V roku 1787 mala obec 40 domov a 249 obyvateľov, v roku 1828 46 domov a 342 obyvateľov.

V obci sa nachádza grécko-katolícky kostol narodenia P. Márie, postavený v roku 1892. Ide o jednodňový priestor s oblým zakončením presbytéria. V strešnej kompozícii sú zdôraznené tri barokové baňaté veže, z ktorých iba západná má funkciu predstavanej veže hlavného priečelia. Vnútorne zariadenie je z čias stavby kostola.

Začiatkom 1. svetovej vojny obec obsadilo ruské vojsko. Za 1. ČSR pracovali obyvatelia v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a na miestnej píle.

V októbri 1944 sa pri obci odohrala najväčšia tanková bitka karpatsko-duklianskej operácie. V okolí obce vzniklo pamätne miesto pomenované Údolím smrti. V súčasnosti pripomínajú boje, tanky postavené na blokových podstavcoch. Počas oslobodzovacích bojov bola obec úplne zničená, po oslobodení obnovená.

V roku 1958 bolo v obci založené, v súčasnosti neexistujúce JRD.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok sú evidované:

1. pamätne miesto – expozícia bojovej techniky, tzv. Údolie smrti, na ktorom sa počas karpatsko-dukelskej operácie v septembri a októbri 1944 odohrali boje. Ide o prírodné vojenské múzeum s vojenskou technikou (tanky, delá, rekonštruované zátarasý a pod.), ktorého časť zasahuje aj do katastra obce. Topograficky však toto územie nie je v súčasnosti vymedzené.
2. Grécko-katolícky kostol Narodenia Panny Márie, postavený v roku 1892, jednodňový, s oblým zakončením presbytéria a s tromi barokovými vežami.

V centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky je v katastri obce evidovaná jedna archeologická lokalita:

1. z intravilánu obce a jej blízkeho okolia pochádzajú nálezy kamenných artefaktov patriacich do obdobia neskoršej doby kamennej.

2.g.- Prieskumy a rozborý hospodárskej základne.

V obci je v súčasnosti celkom 10 podnikateľských subjektov, z toho 2 právnické osoby. Fyzicky podnikajúcich osôb bolo celkom 8. Podľa druhu činnosti podnikania, 3 pôsobia v priemysle a výrobe, 2 v obchode a 5 v službách. Väčšina obyvateľstva však dochádza za prácou do Svidníka.

Polnohospodárska výroba

Obec Kapišová leží v severnej časti Nízkyh Beskýd. Spôsob užívania poľnohospodárskej pôdy je primeraný prírodným podmienkam tejto časti. Patrí do typu obhospodarovania obilnín.

Polnohospodársku pôdu v kat. území Kapišová obhospodaruje Agroekoslužby Bukovce, a to na výmere 453 ha poľnohospodárskej pôdy, čo tvorí 69 % katastrálnej výmery obce, z toho 174 ha ornej pôdy, 264 ha trávnych porastov a 15 ha záhrad.

Rastlinná výroba je zameraná na produkciu obilovín, v súčasnosti ovos, v minulosti pšenica, kukurica, zemiaky. Významnou plodinou sú aj viacročné krmoviny. Lúky a pasienky (TTP) sú využívané na pasenie a kosbu.

Na hospodárskom dvore je momentálne ustajnených okolo 150 ks hovädzieho dobytku (kravy bez trhovej produkcie a teľatá).

Prevládajúcimi bonitovanými pôdno-ekologickými jednotkami pozemkov, ktoré nadväzujú na hranicu súčasne zastavaného územia obce so stavom k 1.1.1990 sú:

1. **0657405 - 657.02** – pozemky v pomerne teplom, mierne suchom, vrchovinovom a kontinentálnom regióne, s priemernou teplotou v januári -3 až -5 °C a priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) 14 až 15 °C. Jedná sa o pôdy – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (piesočnatohlinité) . Pozemky sú stredne svahovité, slabo až stredne skeletovité a hlboké pôdy.
2. **0614065 - 614.01** – pozemky v pomerne teplom, mierne suchom, vrchovinovom a kontinentálnom regióne, s priemernou teplotou v januári -3 až -5 °C a priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) 14 až 15 °C. Jedná sa o pôdy - fluvizeme, stredne ťažké až ľahké a plytké. Pozemky sú rovinaté, bez aj s prejavom plošnej vodnej erózie, stredne až silno skeletovité a plytké pôdy.
3. **0772412 - 772.01** – pozemky v mierne teplom a mierne vlhkom regióne, s priemernou teplotou vzduchu v januári -2 až -5 °C a priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) 13 až 15 °C. Jedná sa o pôdy – kambizeme pseudoglejové, s výskytom podz. vody v hĺbke 0,6 - 0,8 m, na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké. Pozemky sú stredne svahovité, slabo skeletovité a hlboké pôdy.
4. **0657205 - 657.01** – pozemky v pomerne teplom, mierne suchom, vrchovinovom a kontinentálnom regióne, s priemernou teplotou v januári -3 až -5 °C a priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) 14 až 15 °C. Jedná sa o pôdy – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké. Pozemky sú mierne svahovité, bez skeletu a hlboké pôdy.
5. **0669212 - 669.02** – pozemky v pomerne teplom, mierne suchom, vrchovinovom a kontinentálnom regióne, s priemernou teplotou v januári -3 až -5 °C a priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) 14 až 15 °C. Jedná sa o pôdy - kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké. Pozemky sú mierne svahovité, slabo skeletovité a hlboké pôdy.
6. **0772332 - 772.04** – pozemky v mierne teplom a mierne vlhkom regióne, s priemernou teplotou vzduchu v januári -2 až -5 °C a priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) 13 až 15 °C. Jedná sa o pôdy – kambizeme pseudoglejové, s výskytom podz. vody v hĺbke 0,6 - 0,8 m, na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké. Pozemky sú mierne svahovité, slabo skeletovité a stredne hlboké pôdy.

Lesné hospodárstvo

Lesné porasty v katastrálnom území obce obhospodaruje urbárske spoločenstvo. Hospodárenie v uvedených lesných porastoch sa prevádza podľa lesného hospodárskeho plánu spracovaného pre lesný hospodársky celok Kapišová.

Ako lesné porasty sú evidované súvislejšie plochy, ktoré pozostávajú prevažne z listnatých porastov, s podielom ihličnatých drevín najmä borovice lesnej. Všetky lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov s hlavným poslaním produkcie kvalitnej drevnej hmoty so súčasným zabezpečovaním ostatných funkcií lesov. Lesné porasty sú vysokokmenného tvaru s priemerným zakmenením 0,7-0,8m. Z drevín je najviac zastúpený buk, ostatné dreviny ako javor, jaseň a dub sú zastúpené iba s malým podielom. Rubná doba lesných porastov je 120 rokov. Obnova lesných porastov sa prevádza jemnými obnovnými spôsobmi.

2,h.- Prieskumy a rozborý záujmov obrany štátu.

Vo vzťahu k obrane štátu sme požiadali o stanovenie záujmových sfér MO SR, Správu nehnuteľného majetku a výstavby v Košiciach, Komenského 39/A.

2,i.- Prieskumy a rozborý športu, rekreácie a cestovného ruchu.

V obci nie je rozvinutý systém rekreácie, hoci v ostatnom období začínajú prvé pokusy s vidieckou rekreáciou. Nemožno však hovoriť o dlhodobej rekreácii. Doterajšie aktivity sa sústreďovali skôr do oblasti športu, t. j. krátkodobým rekreačným aktivitám, čo je pre vidiecky spôsob života charakteristické. V obci je futbalové ihrisko, ktoré však leží v južnej časti katastrálneho územia obce a je vo veľmi zlom technickom stave, druhé menšie – viacúčelové je v areáli základnej školy. Aj keď je plošná bilancia postačujúca, nevhodné je priestorové rozloženie futbalového ihriska, pretože je sústredené excentricky k centru obce. Poloha obce vytvára dobré podmienky pre rozvoj turistiky s nádhernými panoramatickými pohľadmi. V obci doposiaľ nie je vytvorený dobrý vzťah k vytváraniu podmienok pre rozvoj cestovného ruchu. Ojedinelé sa využívajú staršie domy pre chalupárske účely, aj keď nie sú vyňaté z bytového fondu. Pre ubytovanie nie sú v obci vytvorené podmienky a ubytovanie v súkromí sa zatiaľ nerozvinulo. Podobne je to aj s poskytovaním stravovacích služieb. Evidentne nie sú vytvorené podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, ktoré nemôžu byť založené iba na obecných aktivitách, ale musia byť naviazané na regionálne agentúry, ktoré umožnia vyplniť rekreačné aktivity na viac dní v regióne. Obec v prírodnej scenérii má veľký potenciál pre poskytovanie hlavne agroturistiky. Problémom je tiež letná rekreácia, hlavne možnosť kúpania. Tento zámer si však vyžaduje väčšie investičné náklady. Nutný je aktívny prístup obce a občanov ku skvalitňovaniu služieb cestovného ruchu, čistoty obce a technickej vybavenosti územia. Aktivizovať je potrebné tiež podnikateľské prostredie v oblasti cestovného ruchu. Dôležitá je informovanosť a dostupnosť k dotačným zdrojom pre rozvoj vidieckej turistiky.

2,j.- Prieskumy a rozborý verejného dopravného a technického vybavenia.

Doprava

Širšie dopravné vzťahy

Obec je dopravne spojená s ostatným územím prostredníctvom cesty III/055621, pričom je dopravne napojená na štátnu cestu č. I/73 Svidník - Duklianský priesmyk, ktorá tvorí základnú cestnú sieť v SR.

Najbližšia železničná stanica sa nachádza v Bardejove, vo vzdialenosti 39,6 km od obce.

Cestné komunikácie

Cestná komunikácia prechádza stredom obce, kde vytvára hlavnú dopravnú os. Na

uvedenú cestnú komunikáciu sú napojené ostatné miestne komunikácie. Profilové sčítanie na danej cestnej komunikácii nebolo prevedené vzhľadom na nízku intenzitu cestnej dopravy.

Mimo intravilánu je uvedená cestná komunikácia svojimi technickými parametrami zaradená do kategórie C 7,5/50. V intraviláne riešenej obce spĺňa parametre podľa STN 736110 a je možné ju zaradiť do kategórie MZ 8,5/40, funkčnej triedy B-3.

Miestne komunikácie

V západnej časti a východnej časti intravilánu riešenej obce sú miestne komunikácie vedené paralelne s cestnou komunikáciou v kategórii MO 3,75/40. Mimo zastavaného územia obce je komunikácia napojená na poľné cesty. Ostatné miestne komunikácie sú kratšie a sú priamo zaústené na št. cestu III/055621. Nová výstavba v tejto časti obce je sprístupnená nespevnenou komunikáciou.

Na základe najmä šírkových parametrov, je ich možné zaradiť do kategórie MO 4/30 s šírkou vozovky 3,0 m. Vzhľadom na to, že všetky miestne komunikácie priamo dopravne sprístupňujú prilahlé objekty je ich možné zaradiť do funkčnej triedy C-3.

Pešia zóna

V obci nie sú vybudované žiadne pešie ťahy. Cestné komunikácie, vzhľadom na nízku intenzitu dopravy je možné využívať súbežne s automobilovou dopravou aj na pešiu dopravu.

Statická doprava

V súčasnosti sa parkovacie miesta nachádzajú pred hospodárskym dvorom P.D. o kapacite 8 miest, pred obecným úradom o kapacite 10 miest a pred kostolom o kapacite 10 miest. V ostatných častiach obce sa parkovanie áut prevádza pozdĺž miestnych komunikácií a na voľných priestranstvách. Chýbajú parkoviská v strede obce.

Autobusová doprava

V obci sa nachádzajú tri autobusové zastávky, z ktorých do Svidníka v pracovný deň odchádza 8 autobusov denne. Chýbajú spoje v dopoludňajšom čase. Podstatná časť obce nie je pokrytá dochádzkovou vzdialenosťou 500 m.

Cestné ochranné pásma, hluk z dopravy

Cestné ochranné pásmo ciest III. triedy je 20 m od osi cestnej komunikácie mimo intravilánu obce.

Líniovým zdrojom hluku od automobilovej dopravy je cesta č. III/055621 prechádzajúca intravilánom obce. Vzhľadom na nízku intenzitu súčasnej automobilovej dopravy nie sú limity najvyššie prípustných hodnôt ekvivalentnej hodnoty hluku $L(A_{eq}) = 65\text{db}(A)$ prekročené.

Záver

Dobudovať parkovisko v centre obce ako aj miestnu komunikáciu vo východnej časti obce.

Dlhšie komunikácie vybaviť výhybňami a na ich konci točňami.

Technická infraštruktúra

11. Vodné hospodárstvo

11.1. Zásobovanie vodou

Kapišová má v súčasnosti vodovodnou sieťou pokrytú celú obec, z toho vyplýva, že takmer všetky nehnuteľnosti sú napojené na verejnú vodovodnú sieť. Účelom tohto vodovodu je zabezpečiť plynulé zásobovanie obce pitnou vodou. V súčasnej dobe je obec zásobovaná pitnou vodou zo samostatného vodovodu, do ktorého je privádzaná voda z vodných zdrojov - studní :

- S1 – 0,10 l/s
- S2 – 0,27 l/s
- a z vrtu
- HVS – 1 – 0,20 l/s

Voda zo studní a z vrtu je dopravovaná výtlačným potrubím DN 50 do vodojemu 1 x 150 m³ na kóte 308 m.n.m., situovaného v lokalite Nad Karamanom. PHO I. stupňa je oplotené vo výmere 289 m². Na ochranu vodného zdroja je zriadené PHO II. stupňa, ktoré je spoločné pre všetky tri uvedené zdroje a bolo určené rozhodnutím bývalého ONV – odboru PLVH vo Svidníku pod č.j. OPLVH 882/89 z roku 1989. Napojených je cca 90 % odberateľov, teda obyvatelia obce, aj organizácie. Súčasná kapacita zdroja pitnej vody postačuje na plynulé zásobovanie vodou aj pre výhľadové obdobie do roku 2020. Po chemickej stránke je užívateľská voda z vodojemu hodnotená pozitívne a takmer vo všetkých prípadoch vyhovuje normám STN pre pitné vody. Výškové parametre sídla umožňujú jeho gravitačné zásobovanie v jednom tlakovom pásme. Potreba vody pre ostatné nenapojené obyvateľstvo je zabezpečovaná z vlastných vodných zdrojov – studní. Vo väčšine ostatných vodných zdrojov – studní, voda podľa rozborov hygienickým normám nevyhovuje. Na dôvažok hrozí, že počas dlhotrvajúcich suchých období bude výdatnosť studní deficitná vplyvom poklesu spodných vôd. Odporúčame zostávajúcu časť obce napojiť na uvedený skupinový vodovod na pitnú vodu pre potreby samotnej obce aj iných odberateľov.

Na základe uvedeného je určené PHO I° a PHO II° s vonkajšou a vnútornou časťou (viď grafická časť).

TAB. č. 1 Zdroje pitnej vody

P.č.	Lokalita	Názov zdroja	Výdatnosť l/s	Typ vodného zdroja	PHO (ha)	Využitie	Poznámka
1.	Kapišová	Kapišovka1 Kapišovka2 Kapišovka3	0,10 l/s 0,27 l/s 0,20 l/s	prameň			Údaje upresnené po obdržaní vyjadrenia od správcu – VVS závod Svidník

TAB. č. 2 Objekty zásobovacieho systému

P.č.	Úpravňa vody		Vodojem			Čerpacia stanica		Akumulačná nádrž	
	Počet ks	Kapac. l/s	Počet ks	Obsah m ³	Krytie % Q _m	Počet ks	Kapacita l/s	Počet ks	Obsah m ³
1.	-	-	1	1x150,	60-100			-	-

TAB. č. 3 Bilancia Zdrojov a potrieb pitnej vody - stav

P.č.	Názov vodovodu	Lokalita	Počet domácností	Počet zásobovaných obyvateľov / org.	Celková potreba l/s	Bilancia	Poznámka
	Kapišová	Kapišová	-	-	od 0,7 – 1,0	dostatočná kap. zdroja	Údaje upresnené po obdržaní vyjadrenia od správcu - VVS závod Svidník

11.2. Kanalizácia

Obec Kapišová nemá vybudovanú kanalizačnú sieť, ale s jej realizáciou sa uvažuje. Účelom stavby je odvieť splaškové vody z jednotlivých nehnuteľností do kanalizácie a ČOV Svidník. Uvedením tejto stavby do prevádzky sa vyrieši vyprázdňovanie žump a voľné vypúšťanie splaškových vôd do potoka Kapišovka a v nemalej miere sa vyrieši otázka kontaminácie spodných a povrchových vôd pred znečistením. Územie obce Kapišová je pomerne svahovité, obcou pretekajú toky Kapišovka, pravostranný prítok Kapišovky (Chytrý), bezmenný ľavostranný prítok Kapišovky a Timofejka.

Kanalizácia obcí Svidnička, Kružlová a Kapišová má byť napojená na kanalizačnú sieť mesta Svidník, resp. na ČOV Svidník. Stavba bude realizovaná v katastrálnom území obcí Kapišová. Potreba výstavby kanalizácie vychádza z nutnosti ochrany podzemných a povrchových vôd ako aj štandardného vybavenia obyvateľov obce.

V lokalite pod obcou Kapišová, bude pravdepodobne nutné navrhnuť čerpaciu stanicu z dôvodu prekonania výškového rozdielu na trase privádzača do kanalizačnej siete Svidník.

V niektorých častiach obce sú priestorové pomery veľmi stiesnené, zelené pásy pozdĺž ciest sú vedené iba v časti obce. V priestore staveniska sa nachádzajú nadzemné aj podzemné vedenia inžinierskych sietí. V obci Kapišová je z podzemných sietí vybudovaný vodovod a STL plynovod. Pri výstavbe kanalizácie je potrebné rešpektovať priebeh vybudovaných a vyprojektovaných sietí.

Podklady použité pre ÚPN sú z projektu stavby pre stavebné povolenie „Kanalizácia a ČOV Kružlová – Kapišová“ spracované firmou Vodohospodársky projekt Košice, ktorého zásadné prvky riešenia sú premietnuté do tejto ÚPD. Stoková sieť je navrhnutá ako delená, ktorá odvádza výlučne splaškové vody od obyvateľstva. Trasa jednotlivých stôk je z priestorových dôvodov vedená v prevažnej časti v krajnici miestnych komunikácií súbežne s rozvodom vody a plynu.

V miestnej komunikácii, ktorá je vedená pozdĺž obecného úradu sa nachádza značné množstvo podzemných vedení.

Na výstavbu kanalizácie je navrhnuté potrubie z korugovaných PVC rúr DN 300.

Pre sprevádzkovanie stokovej siete je potrebné zrušiť existujúce žumpy a septiky. Odpadové vody je potrebné zaustiť do navrhovaných domových revízných šacht. Kvalita vyčistených odpadových vôd musí spĺňať limity požadované Nariadením vlády č. 491/2002 Z.z. a jej príloh č.1 a 2, ktorým sa stanovujú ukazovatele prípustného stupňa znečistenia vôd.

Dažďové vody sú odvádzané samostatným systémom (rigolmi, priekopami, voľný odtok). V rámci protipovodňovej ochrany odporúčame riešiť odvedenie povrchových vôd do potoka z danej lokality povrchovými rigolmi okolo komunikácií a pozdĺž pozemkov. ÚPD rieši iba schématické situovanie rigolov. Pre realizáciu je potrebné spracovať podrobnejšiu dokumentáciu s polohopisným a výškopisným zameraním.

11.3. Vodné toky

Katastrálne územie obce je odvodňované potokom Kapišovka. Má upravené koryto dĺžky 0,3 km na kapacitu cca Q_{100} , svahy koryta toku opevnené polovegetačnými tvárniciami, kapacita prirodzeného koryta cca Q_{50} . Pravostranný prítok Kapišovky (Chytrý) má upravené koryto dĺžky 0,2 km, svahy koryta toku sú osiate, bezmenný ľavostranný prítok Kapišovky má prirodzené koryto. Ďalším tokom je Timofejka s upraveným korytom dĺžky 0,3 km, svahy koryta toku sú opevnené kamennou dlažbou.

Za predpokladu výstavby RD v novonavrhovaných lokalitách mimo upraveného koryta odporúčame uvedený úsek upraviť tak, aby zástavba nebola ohrozovaná prietokom Q_{100} ročných veľkých vôd tohto potoka. Úpravy tokov boli vybudované hlavne za účelom odvodnenia pozemkov a stabilizácie koryta toku. Pri spracovaní územného plánu je potrebné prehodnotiť kapacity koryt tokov a v prípade nedostatočnej kapacity je potrebné riešiť protipovodňovú ochranu územia pred prietokom Q_{100} ročných veľkých vôd. Pozdĺž

vodných tokov je potrebné pre potreby údržby a prípadnú úpravu ponechať územnú rezervu šírky 6 m. Katastrálne územie obce sa nachádza v ochrannom pásme (OP) II. a III. stupňa vodárenského zdroja Ladomírka – Svidník. Uvedený vodárenský zdroj, jeho OP a režim hospodárenia v nich bol stanovený rozhodnutím OÚ Svidník č.876/96-ŽP/No zo dňa 2.5.1997.

Najväčšie prietoky cez územie obce sú zaznamenané na jar, najmenšie koncom leta a začiatkom jesene. Čistota vody odpovedá požiadavkám na povrchové toky.

Povodne z posledných rokov mali skôr lokálny charakter a vôbec sa nedali predpovedať. Na malom území spadlo obrovské množstvo zrážok, ktoré spôsobili vyliatie maličkých potokov. S povodňami sa musíme naučiť žiť, pretože absolútne sa nedajú vylúčiť. Z hľadiska rizika povodní a predchádzania ich ničivým následkom, bude treba perspektívne vyhodnotiť povodie z hľadiska potenciálneho rizika vzniku prívalových povodní i na základe komplexu ich charakteristík. Pre prax treba rizikové faktory a oblasti vzniku povodní identifikovať na čo najnižšej taxonomickej úrovni, v malých povodiach, pre jednotlivé úseky vodných tokov, ale najmä pre zastavané územia obcí a miest. Tu je nevyhnutné realizovať opatrenia s retardačným účinkom na zvýšenie celkovej retenčnej kapacity povodí, na zmenšenie objemu a spomalenie povrchového odtoku zo zrážok do vodného toku, ako aj doriešiť vzťah človeka a jeho aktivít s povrchovým tokom v priestore údolných nív tak, aby bol umožnený relatívne neškodný priebeh extrémnych prietokov.

12. Zásobovanie elektrickou energiou

Kapišová je zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia č. 471 z ES 110/22 kV Svidník, s možnosťou prepojenia na rozvodňu Bardejov. Napájanie samotného sídla je realizované 22 kV vzdušnými prípojkami prostredníctvom dvoch 22/0,4 kV trafostaníc v správe VSE, zásobujúcich súčasnú bytovú, poľnohospodársku, podnikateľskú aj občiansku zástavbu. Nainštalovaný transformačný výkon v obci Kapišová je v súčasnosti 410 kVA.

TAB. č. 1 Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN

Názov lokality a miesto	kV	Celk. inšt. výkon v MVA	Správca	Poznámka
ES Svidník (BJ)	110/22		VEZ RZ Košice	-

TAB. č. 2 Vzdušné vedenie VVN

Názov trasy od-do	kV	Číslo vedenia	Správca	Prevedenie jednod., dvojité (J,D)	Poznámka
Svidník - Havranec	22	471	VEZ RZ SNV	J	-

TAB. č.3 Zoznam 22 kV/0,4 kV transformačných staníc – obec Kapišová

Miesto, lokalita	Inšt. výkon v kVA	Napáj. 22 kV vedenie	Rok výstavby	Poznámka
			Správca	
TS ₁ - pri č.22	160	471	VEZ RZ KE	Mrežová TR
TS ₂ - PD	250	471	VEZ RZ KE	Mrežová TR
SPOLU	410	471	VEZ RZ KE	

Dodávka elektrickej energie pre jednotlivých odberateľov v sídle je vykonávaná verejným NN vzdušným rozvodom AIFe 6 na strešníkoch, betónových a v menšej miere aj drevených stožiaroch. Vedenie tvorí zokruhovanú sieť s výbežkami pre vzdialenejšie lokality obce. Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidlá na pouličných osvetľovacích, sadových osvetľovacích stožiaroch, na stĺpoch sekundárnej siete a ramienkových svietidlách upevnených na priečelí budov. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AIFe 6 – 25 mm², ako fáza verejného osvetlenia sekundárnej siete NN. Ovládanie verejného osvetlenia je spínacími hodinami zo skríň verejného osvetlenia. Pre novonavrhovanú výstavbu predpokladáme, že bude potrebné časom vykonať výstavbu zahusťovacej trafostanice. Najväčším odberateľom je obyvateľstvo, využívajúce energiu pre svetlo a

domáce spotrebiče. Plynofikácia obce podstatne znížila zaťaženie siete najmä zo strany odberateľov z radov obyvateľstva.

Predchádzajúci prehľad ukazuje stabilizáciu odberov na distribučných trafostaniciach s tendenciou mierneho medziročného nárastu.

Okrem svietenia je elektrická energia využívaná aj na varenie a vykurovanie. Znížilo sa výkonové zaťaženie sekundárnej siete aj do distribučnej trafostanice, čo umožňuje napojenie ďalších plánovaných lokalít výstavby bez nutnosti rekonštrukcie siete.

13. Zásobovanie teplom

V riešenom sídle je odber a dodávka tepla len z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania plyných palív a v malej miere elektrickou energiou. V obci sa nenachádza žiadny systém CZT. Centrálné zásobovanie teplom na báze plyných palív sa nachádza len v časti OV. Výhľadovo sa aj súčasný decentralizovaný spôsob prípravy tepla a TUV zachová.

Plynofikácia obce veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obce došlo k úplnej zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív čo je nesporne prínosom v prospech zlepšenia ŽP.

Súčasný stav v zásobovaní teplom navrhujeme ponechať. Predpokladáme komplexnú zmenu štruktúry používaných palív v prospech ušľachtilých palív. Vykurovanie novonavrhovaných objektov OV, poľnohospodárstva, podnikateľských aktivít je na báze spaľovania zemného plynu. Jednotlivé odbery pri rozširovaných objektoch budú kryté z rezerv vlastných kotolní, prípadne ich rozšírením a zväčšením ich kapacity.

14. Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná, ale pokračuje výstavba časti miestneho STL plynovodu. Napojenie plynovodu je na STL plynovod 0,3 MPa D 160 v obci Nižná Jedľová. Bod napojenia je na koncovú vetvu vo východnej časti obce N. Jedľová prepojavacím plynovodom D 160 do Kapišovej.

Uvedený stav bude vyhovujúci i pre návrhové obdobie, z ktorého sa bude odvíjať plynofikácia pre novonavrhované objekty RD, OV a podnikateľské subjekty v obci. Uvedený plynovod po komplexnom zrealizovaní a sprevádzkovaní bude slúžiť ako primárne energetické médium pre vykurovanie a prípravu TUV pre RD, OV a ostatnej vybavenosti obce Kapišová.

TAB. č. 1 Prehľad jestvujúcich regulačných staníc (RS) VTL/STL

P.č.	Lokalizácia RS	Výkon (m ³ /h)	Typ	Správca	Poznámka
1	Obec Kapišová napojená STL prepoj. plynovodom D 160 z obce N. Jedľová	-	-	SPP Košice	Údaje upresnené po obdržaní vyjadrenia od správcu - SPP Košice

15. Telekomunikácie

a/ Telefonizácia

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra Východ. V obci je digitálna ústredňa, ktorá vyhovuje i výhľadovo.

Okrajové časti miestnych rozvodov sú tvorené vzdušným vedením na drevených podperných stĺpoch. Domové prípojky sú realizované obdobne vzdušným vedením.

Nakoľko ST a.s. sa riadi výhradne situáciou trhu, ďalší rozvoj telefonizácie bude závisieť od záujmu o tento druh služby v danej lokalite. Rozsah telekomunikačného spojenia a jeho zariadení je stanovený súčasným inštalovaným stavom v obci. Miestne rozvody sú riešené kombinovane t.j. úložnými i vzdušnými vedeniami do všetkých ulíc obce. Domové prípojky sú realizované obdobne vzdušným, resp. káblovým vedením. Údaje o stave

kapacity ústredne, jej obsadenie, stav miestnej i diaľkovej siete tvoria predmet obchodného tajomstva správcu siete ST a.s., nie je možné údaje publikovať na výslovnú žiadosť prevádzkovateľa.

Telefónnu sieť v novonavrhovaných lokalitách je potrebné sústrediť do jedného sústreďovacieho bodu s umiestnením na pozemku cca 4 m² s prístupom z verejnej komunikácie.

Obcou prechádza optický kábel „POOK“ až do obce Kružlová, ktorý je odbočkou z trasy OOK Svidník - Vyšný Komárnik.

Bilancia potreby HTS

Postupnú kabelizáciu a novorealizované siete treba realizovať úložnými káblami s vazelínovou zábranou proti vlhkosti typu TCEPKPFLE. Trasy sa navrhujú s ohľadom na ostatné inžinierske siete v zmysle platnej priestorovej normy.

Bytové stanice sú dimenzované na navrhnutú telefonizáciu, t.j. 1-1,5 párov na byt + zariadenia občianskej vybavenosti a pri nebytových stanicach podľa požiadaviek zákazníkov 2 násobok dopytu v čase prípravy výstavby telefónnej siete.

V obci je zriadená zosilňovacia stanica mobilného operátora.

b/ Rozhlas a televízia

Obecný rozhlas s centrálou na Obecnom úrade je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové do výšky 7,5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje.

Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti v súčasnosti plne vyhovuje. Územie je pokryté TV signálom domácich programov STV aj signálom komerčných TV staníc. Príjem je domovými anténami jednotlivých koncesionárov. Sporadicky sa vyskytujú i antény satelitného príjmu.

16. Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásmo vodovodného potrubia je 2m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme vodovodného potrubia je možné robiť akúkoľvek stavebnú činnosť len so súhlasom správcu vodovodu.

Po výstavbe kanalizácie navrhujeme v zmysle §15 ods. 2 písm. b) zákona č.442/ 2002 Z. z. určiť pozdĺž kanalizačného potrubia ochranné pásmo vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany 2,5 m. Podrobná špecifikácia činností zakázaných v ochrannom pásme verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie - viď § 19 uvedeného zákona. Zákon 656/2004 Z.z. § 36 ,o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005 stanovuje:

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

b) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej

kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky.

Podrobná špecifikácia činností zakázaných v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného (podzemného) elektrického vedenia a nad (pod) týmto elektrickým vedením - viď § 36 uvedeného zákona. Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy.

Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia, uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať iné činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Zákon 656/2004 Z.z. § 56 „o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005 stanovuje ochranné pásma a bezpečnostné pásma. Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- b) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prev. tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- c) 8 m pre technologické objekty.

Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany a telekomunikačné zariadenia.

Bezpečnostné pásma.

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

2,k.- Prieskumy a rozborov životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny.

Dostupné údaje o území

Predmetné územie sa nachádza v regióne, pre ktorý bolo vypracované viacero dokumentov, z ktorých je možné čerpať podklady pre KEP:

- Regionálny ÚSES okresu Svidník
- VÚC Prešovského kraja
- Zámer vyhlásenia chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina

- Lesnícka typológia
- Atlas inžiniersko - geologických máp SR 1: 200 000

Podklady o území boli tiež spracovávané z čiastkovo dostupných mapových podkladov VÚC.

Sídelné a technické prvky (antropogénne prvky)

- priemyselné a dobývacie objekty

V posudzovanom území sa nenachádzajú.

- energovody a produktovody

V území je vedené VN elektrické vedenie, ktoré prechádza západnou časťou riešeného územia v smere sever-juh a predstavuje výraznú vzdušnú bariéru. Nižšie napäťové vedenia sú lokálneho charakteru, nachádzajú sa v obci.

- dopravné objekty a línie

V území sa nachádzajú iba cestné komunikácie III triedy. Uvedené cestné komunikácie majú nízku intenzitu automobilovej dopravy. Vytvárajú liniovú bariéru proti migrácii bioty v smere východ – západ a opačne.

- poľnohospodárske objekty

V katastri obce sa nachádza areál bývalého poľnohospodárskeho družstva.

- lesohospodárske a vodohospodárske objekty

V riešenom území sa nenachádzajú

- obytné a administratívne plochy

Všetky obytné a administratívne objekty sú sústredené na ploche intravilánu obce.

Sídelná vegetácia

Verejná zeleň sa v intraviláne obce nachádza v alúviu toku Kapišovka, na ktorej sa v súčasnej dobe realizuje verejná zeleň s využitím jestvujúcich drevín. Zeleň s obmedzeným prístupom je zeleň na miestnom cintoríne, kde sa nachádza prevažne vysoká zeleň v podobe odrastených líp, nachádzajúcich sa okolo pozemku, chýba tu nízka zeleň. Zeleň pred kostolom pozostáva zo starých zimných dubov, ktoré vytvárajú v obci krajinnú dominantu.

Zeleň predzáhradok má taktiež v intraviláne obce značný význam, nakoľko výrazne prispieva k estetizácii obce. Pozostáva prevažne z introdukovaných drevín s čiastočným zastúpením ihličnatých drevín. Zeleň záhrad v intraviláne riešenej obce prispieva k zlepšeniu ekologickej stability, ktorá pozostáva z produkčných viacetážových kultúr ovocných stromov, ktoré sa striedajú so zeleninárskymi plochami.

Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry

V posudzovanom území sa v súčasnej dobe nenachádzajú plochy ani objekty chránené v zmysle zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle príslušného regionálneho ÚSES sa v posudzovanom území nachádza regionálny biokoridor Kapišová.

Predstavuje brehové porasty Kapišovky, tvorené vyššie popísanými druhmi mäkkých lužných drevín ako aj aluviálnymi lúkami. Na predmetnom území sa taktiež vyskytujú vzácne, chránené ohrozené druhy: mlok vrchovský, salamandra škvrnitá, z vtákov rybárik riečny, vlha hájová, cibik chocholatý, vodnár potočný a tesár čierny. Z ostatných druhov vydra riečna, slimák záhradný, bystruška fialová.

Regionálny interakčný prvok predstavuje lesný komplex nachádzajúci sa na ploche lesných porastov na lokalite Ujková. Lesný komplex zahŕňa lesné spoločenstvá bučín, svahové lieštiny, pripotočné lieštiny, lúky a pasienky. Zaznamenaný je výskyt brezy bielej, árona alpského, prasličky najväčšej, papraďovca laločnatého a iných vzácnych druhov.

Na území sa vyskytujú vzácne druhy bezstavovcov viazaných na bučiny. Z vtákov tesár čierny, sokol lastovičiar, sokol myšiak, strakoš červenochrbtý.

Chránené územia podľa medzinárodných dohovorov.

V rámci Európskej sústavy NATURA 2000, bolo v rámci alpského biografického regiónu chránených na základe smernice o vtákoch 79/409/EHS, vyhlásené chránené vtáčie územie (CHVÚ) pod číslom 11 Laborecká vrchovina, (SKCHUVO11), ktoré zaberá východnú časť katastra.

Cieľom ochrany CHVÚ je zachovanie a obnova ekosystému významného pre druhy vtákov, pre ktoré je vyhlásená oblasť v ich prirodzenom areáli rozšírenia, ako aj zaistenie podmienok pre zachovanie populácie týchto druhov v prirodzenom stave z hľadiska ich ochrany.

Lesné biotopy

Ako lesné biotopy boli vytypované súvislé plochy lesných porastov nachádzajúcich sa v západnom cípe a na východnej strane, za účelom výskytu pôvodných bukových porastov zaradených do skupín lesných typov - typické bučiny, (fagetum typicum) a holé bučiny (fagetum pauper).

Ekologicky významné segmenty, územia s výraznými ekologickými a krajinárskymi prvkami

V území boli v zmysle RÚSES ako lokality niekdajších preventívnych opatrení ochrany prírody lokalizované krajinné priestory (segmenty). Tieto územia boli brané do úvahy, spolu s nimi boli vyčlenené následovné genofondové lokality flóry, fauny a významné krajinárske lokality:

Lokalita pod kostolom, priestor čiastočne parkovo upravený, s dominantnými dubami zimnými (*Quercus petraea*) a v menšom zastúpení lipy malolistej (*Tilia cordata*), nachádzajúcej sa v spodnej etáži.

Lokalita niva Kapišovky sa nachádza v severnej časti riešeného územia, za hospodárskym dvorom predstavuje lužné spoločenstvo, ktoré je porastené mäkkými lužnými drevinami, s prevažne vrúbou bielou (*Salix alba*) a ostatnými drevinami, ktoré vhodne dopĺňajú krajinu v alúviu.

Stresové javy a zdroje

- prírodné stresové javy (geodynamické javy)
- eróžno-akumulačné javy

V posudzovanom území sú početné aktívne erózne ryhy a rokliny najmä na horných častiach tokov Ondavskej vrchoviny. Plošnou vodnou eróziou je v súčasnosti postihnutých vo východnej časti územia cca 34,5 ha pôdy.

- svahové pohyby

Na celom riešenom území predhoria Ondavskej vrchoviny sú v posudzovanom území početné, rozsiahle potenciálne plošné zosuvy s aktívnymi pohybmi.

- rádioaktivita

V území sa nevyskytujú miesta nad bežný rámec prirodzenej rádioaktivity prostredia.

- geodynamické javy

Územím prechádzajú neotektonicky aktívne zlomové poruchy a to v smere sever - juh. Z hľadiska regionálnej seizmicity je územie zaradené podľa atlasu inžiniersko - geologických máp do intenzity 4MSK, čo predstavuje slabú seizmicitu.

Sekundárne stresové javy

- kontaminácia horninového prostredia

V posudzovanom území nebola zistená nad mieru bežného antropogénneho znečistenia.

- znečistenie ovzdušia

Územie sa nenachádza v blízkosti emisného zdroja a nebolo v ňom zistené nadlimitné znečistenie ovzdušia.

- zaťaženie prostredia pachom a hlukom

Zaťaženie pachom a hlukom nie sú vzhľadom k vzdialenostiam a veľkostiam hospodárskych objektov nadlimitné. Zaťaženie z premávky motorových vozidiel je nepatrné.

- znečistenie a kontaminácia pôdy

V území nebola zistená kontaminácia cudzími látkami.

- poškodenie vegetácie

V území nebolo zistené poškodenie nad rámec bežného antropogénneho poškodenia.

Zdroje sekundárnych stresových javov

- zdroje znečistenia ovzdušia

K znečisteniu ovzdušia prispieva automobilová doprava, príp. lokálne zdroje znečistenia.

- zdroje znečistenia vôd

K zdrojom znečistenia vôd patrí čiastočne obec Svidnička ako aj ostatné obce nachádzajúce sa v spádových častiach vodných tokov a v nemalej miere k nemu prispieva aj poľnohospodárska prevádzka.

- zdroje hluku a pod.

Okrem zdrojov hluku z dopravy vrátane poľnohospodárskej prevádzky nie sú v území žiadne iné zdroje hluku.

Krajinnoekologická syntéza, syntéza abiotického komplexu (ABK)

Prevažná časť riešeného územia tvorí ABK 1, ktorý je charakterizovaný vrchovinovým erózo-denudačným reliéfom na polygenetických sedimentoch slabo spevnených až sypkých štruktúr.

Syntéza súčasnej krajinnej štruktúry (SKŠ)

Predpokladá územia s približne rovnakým zastúpením jednotlivých kultúr a rovnakým spôsobom obhospodarovania:

- I. Územie s výrazným zastúpením ornej pôdy s veľkorozmernými parcelami, bez nelesnej vegetačnej zelene.
- II. Územia s lúkami a pasienkami, s bohatým zastúpením sprievodnej zelene. Predstavujú podstatnú časť riešeného územia.
- III. Intravilány obcí, nadrozmerné záhrady.
- IV. Územia s lesmi a lúčnymi enklávami, nachádzajúce sa v severnej časti riešeného územia. Predstavujú súvislé časti lesných porastov, prevažne listnatých vhodne dotvárajúcich riešenú krajinu.

Typy krajinnoekologických komplexov (KEK)

Syntézou vyššie uvedených krajinných kategórií (ABK) a (SKŠ) sme dostali nasledovné typy krajinnej štruktúry (KEK):

- A. Vrchovinová lučno-oráčinová krajina s nedostatočným zastúpením ekostabilizačných prvkov.
- B. Vrchovinová lúčno-pasienková krajina s dostatočným zastúpením ekostabilizačných prvkov a mimolesnej zelene.
- C. Vrchovinová sídelná vidiecka krajina s prevažujúcou obytnou funkciou a s priemerným zastúpením produkčnej, ochrannej a izolačnej zelene.
- D. Vrchovinová lučno-lesná krajina.

Krajinnoekologická interpretácia, estetické vnímanie krajiny

Estetické vnímanie krajiny je poznačené značnou subjektivitou a z uvedených ekologických komplexov predpokladáme, že nastáva priamo úmerný vzťah medzi ekologickou a krajinárskou hodnotou územia.

Z uvedeného vyplýva, že najvyššiu krajinársku hodnotu má KEK typu D - Vrchovinová lúčno-lesná krajina, ako aj KEK typu C - Vrchovinová lúčno-sídelná vidiecka krajina, s prevažujúcou obytnou funkciou so záhradami a ostatnou produkčnou zeleňou, nakoľko do nej patrí staršia časť obce s krajinnou dominantou ako kostol s príľahlými starými stromami.

Environmentálne problémy

Vzhľadom na absenciu záujmov ochrany krajiny sa v posudzovanom území nevyskytujú závažnejšie konflikty s existujúcimi stresovými javmi a zdrojmi. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že v stabilných, krajinársky a biologicky hodnotnejších KEK typu D znižuje hodnotu porastov drevín a charakter lesných porastov. V KEK A s nízkou ekologickou stabilitou a malou biologickou hodnotou sa pridružujú ďalšie environmentálne problémy, najmä znečisťovanie vôd.

Krajinnoekologické hodnotenie

Navrhované činnosti a využívanie

V posudzovaných častiach krajiny okrem návrhov na rozšírenie intravilánu nedochádza k navrhovaným novým činnostiam a využívaniu krajiny. Súčasné využitie krajiny je pre užívateľov vyhovujúce, nie je však úplne v súlade s krajinno-ekologickými limitmi a optimálnym využívaním zdrojov.

Abiotické limity

Abiotické prostredie nie je limitujúcim pre súčasné využitie krajiny, či jeho optimalizáciu.

Limity súčasnej krajinnej štruktúry, technické bariéry

Súčasná krajinná štruktúra je do istej miery limitujúca, nakoľko krajina je najmä v juhozápadnej časti katastra málo členená, veľkobloková, intenzívne premenená, čo spôsobuje výrazné environmentálne problémy. Z tohto hľadiska je potrebné pamätať na dostatočnú tvorbu nových štruktúr. Technické bariéry pre pohyb bioty predstavujú prevažne cestné komunikácie, čiastočne el. vedenie, ako aj intravilán obcí svojím oplatením.

Limity vyplývajúce zo stresových javov

Tieto limity sú najviac určujúce pre jednotlivé typy činnosti v krajine, najmä intenzívne poľnohospodárske využitie, nakoľko všetky tieto činnosti a zámery len prehĺbujú doterajšie stresové javy, zvyšujú ich rozsah a intenzitu. Ide najmä o znečistenie podzemných a povrchových vôd a eróziu pôdy, ktorú môžu prehĺbiť aj potenciálne zosuvné územia.

7.1. Alternatívny ekologický výber

Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, v strednej časti katastra a na jeho juhovýchodnom okraji je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Zvyšná časť katastra nie je využívaná v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami, nakoľko veľkoblokové oráčiny nezabezpečujú dostatočnú ekologickú stabilitu a biologickú pestrosť ani pri uznaní vhodnosti tohto spôsobu využívania poľnohospodárskej pôdy. V severnej časti katastra by súčasné podmienky pomohli výrazne zlepšiť revitalizačné opatrenia na vodných tokoch, čo je však v súčasnej spoločenskej a ekonomickej situácii neprierodné.

Krajinnoekologický plán

Podstatná časť posudzovaného územia a jeho juhovýchodný okraj môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia bez zmien. Jestvujúce pasienky sú len lokálne využívané nadmerne (priehony, napájadlá), pričom sú v dostatočne pestrej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene.

Zvyšná časť územia, kde sa nachádza orná pôda, nie je z väčšej časti optimalizovaná, jeho súčasné využívanie nezodpovedá jestvujúcim krajinno-ekologickým podmienkam ako aj spôsobom.

Návrh miestneho systému MÚSES

Vzhľadom na zlepšenie ekologickej stability a doplnenie ekologickej kostry západnej časti riešeného územia navrhujeme regionálny USES doplniť o nasledujúce prvky:

Miestne biocentrum navrhujeme v priestoroch západne od obce na lokalite Patria v najmenej narušenej časti lesných porastov s enklávami málo obhospodarovaných trvalých trávnych porastov.

Ďalšie miestne biocentrum navrhujeme na lokalite bývaleho rybníka v súčasnosti bez vodnej hladiny s bohatým porastom páľky širokolistej (*Thypha latifolia*), rákosia obyčajného (*Fragmites communis*). Na rákosiny nadväzujú nasledovné rastlinné spoločenstvá ostríc ako ostrica vysoká (*Carex eleatum*) a súvislé porasty tu vytvára ostrica pobrežná (*Carex riparia*).

V danej lokalite bol zistený výskyt žiab. Jedná sa prevažne o druhy ako ropucha zelená (*Bufo viridis*) a ojedinele ropucha obyčajná (*Bufo bufo*). Taktiež je zaznamenaný jarný ťah žiab do blízkeho lesného porastu. Lokalita zasahuje svojím okrajom do susedného katastra obce Dobroslava.

Cez centrálnu časť riešeného územia navrhujeme realizovať miestny biokoridor pozdĺž ľavostranného prítoku Kapišovky. Brehy uvedeného potoka sú porastené vrbovými porastami. Prechodu biokoridoru cez intravilán obce chýba vysoká zeleň, kde ho navrhujeme dosadiť pôvodnými drevinami. Uvedený biokoridor spája miestne biocentrum na lokalite Patria s regionálnym biokoridorom vedúcim pozdĺž Kapišovky.

Ďalší biokoridor, ktorý bude tvoriť súčasť kostry v južnej časti, navrhujeme pozdĺž pravostranného vodného prítoku pritekajúceho z lokality Ujková. Úlohou uvedeného biokoridoru je prepojenie regionálneho interakčného prvku s regionálnym biokoridorom. Pre lepšie spolupôsobenie uvedených prvkov, navrhujeme interakčný prvok v južnej časti intravilánu, kde je najviac narušená ekologická stabilita územia s využitím mimolesnej zelene.

Krajinnoekologické opatrenia

Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity navrhujeme realizovať podľa jednotlivých krajinnoekologických komplexov (KEK) nasledovne:

V KEK A - Vrchovinová lúčno-oráčinová krajina, navrhujeme eliminovať eróziu na ornej pôde. Doporučujeme pri rekultiváciách ponechať nelesnú vegetačnú zeleň, ktorá má výraznú protieróznú funkciu. Osadiť líniovou zeleňou hlavné poľné cesty ako aj pre rastlinnú výrobu nevyužiteľné priestory. Osadiť izolačnou zeleňou jestvujúce poľné hnojisko. Prispôbiť rozorávanie pozemkov tak, aby vznikala čo najmenšia erózia pôdy a plochy náchylné na eróziu previesť do kultúry TTP.

V KEK B – Vrchovinovo lúčno-pasienková krajina s dostatočným zastúpením sprievodnej zelene nachádzajúca sa na strmších plochách v tesnej blízkosti intravilánu obce.

Tu navrhujeme využívať pasienky extenzívne s ponechaním jestvujúcej zelene. Znížiť intenzitu prehánania dobytkom pri hospodárskom dvore, nakoľko uvedený priestor je poškodený zošľapovaním trávnych porastov a je ohrozený následnou eróziou. Vylúčiť výrub sprievodnej zelene ako aj odvodňovanie zamokrených lúčnych biotopov.

V KEK C – Vrchovinová s prevládajúcou obytnou funkciou, predstavuje podstatnú časť intravilánu riešenej obce a z uvedeného dôvodu tu navrhujeme nasledovné opatrenia:

Dokompletizovať zeleň, hlavne nízku na cintoríne, dokompletizovať parkovú úpravu prevažne s pôvodnými drevinami, úpravu v strednej časti obce, pri potoku Kapišovka. Upravené priestory navrhujeme vybaviť lavičkami, prípadne drobnou parkovou architektúrou.

Navrhnuť izolačnú zeleň okolo hospodárskeho dvora s využitím jestvujúcej zelene.

Vzhľadom na ochranu kvalitnej pôdy v KEK A, sústrediť novú výstavbu obce do priestorov nadrozmerných záhrad v intravilánoch obce. Doriešiť vegetačné spevnenie brehov toku Kapišovka súbežne s dosadením brehových porastov a tým aj dosiahnuť ucelenosť regionálneho biokoridoru.

V KEK D Vrchovinová lesno-lúčna krajina, navrhujeme postupne prebudovať lesné porasty podľa príslušných stanovištných jednotiek tak, aby zastúpenie jednotlivých drevín

zodpovedalo pôvodným porastom, s podstatným znížením zastúpenia borovice a výmladkových porastov. Prirodené pasienky je potrebné udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. Zalesniť strmé pasienky poškodené eróziou a zosuvmi v južnej časti riešeného územia.

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

Tieto opatrenia sú zahrnuté v predchádzajúcich návrhoch – napr. výsadbou zelene na stabilných krajinných štruktúrach (poľné cesty, hranice blokov), pričom sa zlepši krajinný ráz, spestrí sa obraz krajiny a jej estetické vnímanie zo strany návštevníkov i domácich obyvateľov.

Záver

Spracovaný krajinoekologický plán naznačuje možné smery vývoja hospodárenia v krajine katastrálneho územia obce a ich prípadnej realizácii, je však potrebné pre každý typ opatrenia spracovať podrobnejšie pokyny, spôsob realizácie a očakávané výsledky.

2,1.- Prieskumy a rozbor vlastníckych vzťahov.

Pri skúmaní vlastníckych vzťahov sme sa zameriavali hlavne na pozemky v nezastavanom území katastra, s perspektívou ich začlenenia do možných rozvojových plôch. Prevažná časť pozemkov je vo vlastníctve súkromných osôb. V grafickej časti zobrazujeme iba niektoré druhy vlastníctva ako je súkromné - fyzické osoby, náhradné užívanie, obecné majetky, majetky štátu, majetky pozemkového fondu a plochy podnikateľských subjektov v rozdelení na vlastnícke vzťahy a vzťahy užívateľské. Písomný zoznam vlastníkov a užívateľov parciel je na obecnom úrade.

2,m.- Zhodnotenie doterajších územno-plánovacích dokumentácií.

Obec doposiaľ nemala spracovaný územný plán. Nadradená územno-plánovacia dokumentácia bola spracovaná ako :

- ÚPN VÚC Prešovského kraja, / spracovateľ APS s.r.o Prešov /, do ktorého spadá aj obec Kapišová. Priemet dopadov návrhu ÚPN VÚC Prešovského kraja, ktorý bol schválený vládou SR nariadením č. 216/1998 Z.z. zo dňa 7. apríla 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja je nutné akceptovať v novom územnom pláne obce. Jedná sa hlavne o zachovanie väzby na nadregionálne biokoridory a biocentrá, skvalitňovať životné prostredie prechodom na vykurovaciu bázu zemný plyn, uplatňovaním moderných výrobných technológií, ale tiež vytvárať podmienky pre hospodárne nakladanie s odpadmi.

2,n.- Zhodnotenie priestorového priemetu odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia získaných v rámci prípravných prác.

Podľa podkladov zo záväznej časti ÚPN VÚC Prešovského kraja je nutné premietnuť záväzné časti tejto dokumentácie do návrhu územného plánu obce.

Názov obce: KAPIŠOVÁ	Kód obce: 527360
Okres: Svidník	Nariadenie vlády SR č. 281 /1998 Z. z.

I. Závazné regulatívy územného rozvoja

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia:
 - 1.5 podporovať rozvoj priestorov – mikroregiónov mimo ťažísk osídlenia charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,
 - 1.6 vytvárať priestorové podmienky na vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre ekologické stavby regionálneho a nadregionálneho významu,
 - 1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu
 - 1.8 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja definovaný v záväznej časti územného plánu veľkého územného celku.

2. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:
 - 2.1 považovať za hlavné rekreačné krajinné celky: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Domaša, Dukla, Kozie chrbty, Levočské vrchy, Ľubické predhorie, Ľubovnianska vrchovina, Nízke Beskydy, Pieniny, Slánske vrchy, Spišská Magura, Východné Karpaty a Vysoké Tatry.

4. Ekostabilizačné opatrenia
 - 4.3 zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability, pri ďalšom využití a usporiadaní územia,
 - 4.5 podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizácie krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability,
 - 4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávňovaním ornej pôdy ohrozenej vodnou eróziou.

6. V oblasti vodného hospodárstva:
 - 6.1.1. v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody využívať v maximálnej miere existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
 - 7.9 prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach
 - 7.9.2 s vybudovaným vodovodom,
 - 7.9.3 nachádzajúcich sa v ochranných pásmach zdrojov podzemnej vody Košického kraja a v alúviách vodných tokov Bodva, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Uh a Latorica,
 - 7.12 pri využití územia chrániť koridory pre rekonštrukciu alebo výstavbu hrádzí a úpravu korýt tokov v lokalitách.

2.o.- Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov.

Úvodná etapa spracovania územného plánu obce – prieskumy a rozborov bola zameraná hlavne na poznanie existujúceho stavu obce. Prvotné prieskumy boli zamerané na krajinnú štruktúru, významné krajinnokoekologické komplexy, ekostabilizačné plochy a biokoridory a zhodnotenie negatívnych javov v území. V prieskumoch a rozboroch bolo potrebné poukázať aj na objekty pamiatkovej ochrany, ale tiež na tie, ktoré si zasluhujú ochranu aj keď nie sú zapísané v štátnom zozname pamiatok. Dôležitou súčasťou prieskumných prác bola analýza demografického rastu obce a vývoja nezamestnanosti v obci za ostatné obdobie.

Vo vývoji dopravného systému neboli konštatované bodové ani líniové dopravné závady, pozornosť treba venovať najmä úprave miestnej panelovej cesty vo východnej časti obce, dlhšie komunikácie vybaviť výhybňami, príp. točňami na ich konci. V rámci prieskumov sa zhodnotili aj všetky potreby technickej infraštruktúry. Z priestorovej analýzy vyplýva, že najvhodnejšie rozvojové plochy pre bývanie sú oblasti južne a východne od zastavaného územia obce. Ďalším predpokladom rozvoja obce je aj dobudovanie technickej infraštruktúry. V rámci prieskumov boli zhodnocované aj majetkové pomery na príľahlých parcelách popri hranici zastavaného územia. Významnou súčasťou prieskumných prác je aj zhodnotenie poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného fondu so štruktúrou hospodárenia na týchto pozemkoch. Vzhľadom na možnosti územného rozvoja obce je potrebné dôsledne zvažovať vo vymedzovaní funkčných plôch, ale je tiež možné uvažovať s určitou formou desurbanizácie, čím sa niektoré funkcie môžu situovať aj mimo kompaktno zastavanej formy. Jedná sa hlavne o rekreačné a športové plochy. Zhodnotenie územia dáva dostatok informácií pre stanovovanie základnej rozvojovej koncepcie z hľadiska priestorového plánovania. Nejasné však zostávajú vzťahy organizácie miestnej samosprávy a štátnej správy a s tým spojený prenos kompetencií. Tento stav môže ovplyvňovať nápočty potrebnej občianskej vybavenosti.

2.p.- Identifikácia problémov na riešenie.

Základným problémom obce je stanoviť koncepciu, regulačné prvky a limity možného rozvoja obce pri zachovaní trvaloudržateľného rozvoja krajiny ako celku. Jedným z problémov je navrhnúť nové rozvojové plochy pre bývanie, výrobu a skladové hospodárstvo, rekreáciu a šport, ale tiež vymedziť plochy pre rozvoj občianskeho vybavenia, verejných plôch zelene, koridorov pre vedenie dopravy a technickej infraštruktúry. Problém postavenia obce v širšom kontexte je zvlášť aktuálny s prechodom kompetencii so štátnej správy na samosprávu. Bude sa dotýkať zdravotnej vybavenosti, organizácie školstva, matriky, prípadne aj ďalších kompetencií spadajúcich do pôsobnosti obecného úradu. Pre rozvojové plochy bývania je treba vychádzať zo zhodnotenia intravilánu obce a jeho disponibility, a až následne prehodnocovať navrhované rozvojové plochy mimo zastavaného územia. Už teraz je však jasné, že zastavané územie obce nedáva dostatok rozvojových plôch a pre rozvoj bytovej výstavby bude nutné uvažovať s lokalitami juhovýchodne a východne od zastavaného územia obce. Pre rozvoj podnikania je potrebné vytvárať územné možnosti pre zriaďovanie výrobných, či obslužných prevádzok, ktoré by neboli v konfliktnom záujme s obytným prostredím. Preto je potrebné vymedziť plochy, ktoré budú v dobrej dopravnej dostupnosti, na plochách, ktoré sú ťažko využiteľné pre funkcie bývania, či občianskej vybavenosti. Z doterajšieho poznania sa javí najvhodnejšia reštrukturalizácia hospodárskeho dvora bývalého poľnohospodárskeho družstva. V obci sa nedá očakávať výrazný rozvoj výroby priemyselného charakteru. Predpokladaný rozvoj výroby bude orientovaný skôr do terciálnej sféry služieb, príp. poľnohospodárstva zameraný na chov hovädzieho dobytku s pasienkovým hospodárstvom. Lesy obhospodaruje miestna urbárska spoločnosť, ktorá nemá ambície spracovávať drevnú hmotu na finálne výrobky. Dostatočnú pozornosť je potrebné venovať službám v terciálnej sfére, hlavne so zameraním na cestovný ruch. Plochy pre šport sú dnes sústredené v južnej časti obce, kde je neutržiavané futbalové ihrisko. Ďalšie viacúčelové ihrisko je v centre obce, v areáli bývalej základnej školy. Aj keď v plošnom vyjadrení sú tieto plochy dostatočné, nemožno vysloviť spokojnosť s ich lokalizáciou, pretože dostupnosť futbalového ihriska nie je najvhodnejšia. Ukazuje sa potreba viacerých menších plôch s univerzálnym využitím. Potrebné je aj vymedzenia plôch pre zimné športy v príľahlých lokalitách obce. Pozornosť je potrebné venovať aj turistickým trasám všetkého druhu v okolí obce vo väzbe na širší región. Aj tieto aktivity podporujú záujem o turizmus vo vidieckom prostredí. Doterajšie ubytovacie a stravovacie kapacity sú nepostačujúce, avšak pre aktívny rozvoj

cestovného ruchu je potrebné zapojiť do systému aj privátne ubytovanie a s tým spojené služby. V tejto oblasti sú známe aktivity, ktoré navrhujú rekonštrukciu bývalej chovnej stanice pstruhovitých rýb na turisticko-rekreačné centrum, v ktorom sú obsiahnuté takmer všetky činnosti potrebné pre aktívny rozvoj turizmu. Na spomínaný zámer už bolo vydané stavebné povolenie. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať verejnej zeleni a ochrane kultúrnych pamiatok. Neprofesionálne zásahy pri prestavbe niektorých pôvodných domov neprispievajú k celkovému estetickému vnemu. Aktuálnou potrebou je tiež riešenie existujúcich negatívnych javov v území. Nutná je väčšia starostlivosť o likvidáciu komunálneho odpadu, hlavne toho, ktorý sa pre svoje rozmery nevmestí do odpadových nádob. Za vhodné považujeme vytvoriť vymedzený priestor pre takýto druh odpadu, ktorý by obec v určitých intervaloch likvidovala vývozom na organizovanú skladku vo Svidníku, prípadne do zberne druhotných surovín.

Samostatným problémom je budovanie technickej infraštruktúry. V súčasnej situácii obec má čiastočne vybudovanú technickú infraštruktúru, ale potrebné je dobudovať hlavne kanalizáciu, ČOV a následne rozširovať rozvodné siete podľa potreby novej zástavby. Pozornosť pre budúcnosť je potrebné venovať aj dostatku a kvalite vodných zdrojov.

Prešov, apríl 2006